

Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde című művének könyvtári feldolgozása (könyvtári szakóra) - óravázlat

Az óra témája: Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde című művének feldolgozása komplex módon

Az óra helye és ideje: Budai Nagy Antal Gimnázium könyvtára, 2007. március 12. 8.15-9.

Az óra típusa: bevezető óra a Csongor és Tündéhez

Az órát tartja: Ivánku Zsuzsanna szaktanár; Szakmári Klára könyvtárostanárnő

Célok és feladatok:

- hasznosítsa azt a tudást, amit könyvtárhasználati órán megszerzett,
- mélyítse el tudását könyvtárhasználatból, a készségeket gyakorolja,
- tudjon értelmezni feladatot,
- tudjon használni különféle típusú szakkönyveket, forrásokat,
- találja meg a forrásban a választ,
- tudja értelmezni egy szakkönyv szövegét,
- tudjon lényegyet kiemelni, megfogalmazni,
- képes legyen jegyzetelni,
- képes legyen a vázlatot rögzíteni,
- legyen képes a közös munkára,
- tudja megosztani ismereteit társaival,
- legyen képes egyszerű bibliográfiai hivatkozásra.

Az óra tevékenységformái: csoportmunka, egyéni munka, beszámoló

Az óra menete:

tartalom	szervezési mód	idő
1. A csoportok megalakulása, a könyvtárhasználati órák felidézése	tanári magyarázat, kérdés-válasz	2 p.
2. Az óra céljának és feladattípusainak ismertetése	„	2 p.
3. A feladatok megoldása	csoportmunka	20 p.
4. A csoportok beszámolója, ellenőrzés	csoportmunka	20 p.
5. Tanári értékelés, lezárás	tanárok	2 p.

(Nagy valószínűség szerint a beszámolók áthúzódnak majd a másik órára is!)

A feldolgozandó témák:

1. A mű keletkezéstörténete
2. Műfaji kérdések
3. A mű filozófiai kérdései
4. A mű szimbólumai I.: kert, életfa
5. A mű szimbólumai II.: a hármasszám
6. A mű tér és időszervezete
7. A szereplők és csoportosításuk
8. A mű színpadi előadás-története

Bp.2007. március 5.

1. A mű keletkezéstörténete

Olvassátok el a mű keletkezéstörténete c. részt és válaszoljatok az alábbi kérdésekre:

1. Mi volt a mű előképe?
2. Mikor került elő a kézirat és hol őrzik?
3. Szerepel-e vázlat a kéziratban?
4. Mikor írta a művet?
5. Hol és mikor jelent meg rá az előfizetési felhívás?
6. Megkapta-e elsőre a cenzori engedélyt?
7. Ki és mikor segített abban, hogy végül megjelent a mű?
8. Hány példányban jelent meg?
9. Gondolt-e színházi bemutatásra Vörösmarty?
10. Hogyan bírálták el 1844-ben a Nemzeti Színház pályázatán?
11. Mikor adták először elő a teljes művet színpadon?

Felhasznált irodalom:

Vörösmarty: Csongor és Tünde, Bp.: Ikon, 1992. (Matúra klasszikusok) 7-8. p.
Kerényi Ferenc: Vörösmarty: Csongor és Tünde Bp.: Akkord K., 2005. (Talentum műelemzések) 20-22. p.

2. Műfaji kérdések

1. Olvassátok el az eredetiség és mintakövetés című részt a Matúra kiadvány 9-10. oldalán!
2. Keressétek ki a következő címszavakat: drámai költemény; mesedráma; filozófiai költészet!
3. Keressétek ki mely világirodalmi művek hatottak Vörösmarty Mihályra a megírás idején?

Felhasznált irodalom:

Világirodalmi lexikon 2. köt. Bp.: Akadémiai K., 1986.
Világirodalmi lexikon 3. köt. Bp.: Akadémiai K., 1986.
Világirodalmi lexikon 8. köt. Bp.: Akadémiai K., 1982.
Irodalmi fogalmak kieszótára Bp.: Korona K., 2002.
Vörösmarty: Csongor és Tünde, Bp.: Ikon, 1992. (Matúra klasszikusok) 9-10. p.

3. Filozófiai kérdések

1. Olvassátok el a kapott könyvekben a kijelölt részeket!
2. Válaszoljatok a következő kérdésekre!
3. Milyen filozófiai kérdéseket vet fel Vörösmarty a műben?
4. Mely szereplők testesítik meg ezeket az elgondolásokat?
5. Hogyan jelenik meg a boldogságkeresés motívuma?

Felhasznált irodalom:

Rajnai László: Vörösmarty Mihály Székesfehérvár: Árgus K. 1999. 139-144 p.
Nemeskürty István: Elérhetetlen, tündér csalfa cél... Bp.: Hungarovox K., 1997. 9-11. 32-36.; 40-42. p.
Vörösmarty-breviárium Bp.: Scolar K. 2000. 93-107.p.
Vörösmarty: Csongor és Tünde, Bp.: Ikon, 1992. (Matúra klasszikusok)

4. A mű szimbólumai I.: kert, életfa

1. Keressétek ki a kert ill. a fa címszót a kapott kézikönyvekben és jegyzeteljétek ki!
2. Milyen mesei és mítoszelemeket használt fel Vörösmarty?
3. Értelmezzétek a Matúra 11. oldalon lévő ábráját!

Felhasznált irodalom:

Magyar néprajzi lexikon 1. köt Bp. : Akadémiai K. 1977.

Szimbólumtár Bp.: Balassi K. 1997.

Kerényi Ferenc: Vörösmarty: Csongor és Tünde Bp.: Akkord K., 2005. (Talentum műelemzések) 42-43. p.

Vörösmarty: Csongor és Tünde Bp.: Ikon, 1992. (Matúra klasszikusok) 11. p.

5. A mű szimbólumai II.: a hármas szám

1. Keressétek ki a kapott kézikönyvekből a hármas szám szimbolikáját, jegyzeteljétek ki!
2. Hogyan jelenik meg a hármas szám szimbolikája a műben?
3. Milyen alakokon keresztül nyilvánul meg ez ?

Felhasznált irodalom:

Biedermann: Szimbólumlexikon Bp.: Corvina, 1996.

1000 jelkép Bp.: Képzőművészeti K., 2004.

Jelképtár Bp.: Helikon, 2004.

Ragyognak tettei, Tanulmányok Vörösmartyról, Székesfehérvár, 1975. 187-215 p.

Rajnai László: Vörösmarty Mihály Székesfehérvár: Árgus K., 1999. 83-87. p.

6. A mű tér és időszerkezete

1. Foglaljátok össze röviden a cselekményt, úgy, hogy mindegyikőtök feldolgoz egy felvonást!
2. Használjátok a vezérfonal a mű elemzéséhez c. részt és írjatok vázlatot!
3. Értelmezzétek a Matúra 11. oldalon lévő ábráját!

Felhasznált irodalom:

Vörösmarty: Csongor és Tünde, Bp.: Ikon, 1992. (Matúra klasszikusok) 9-10. ill. 11. p.

7. A szereplők és csoportosításuk

1. Csoportosítsátok a szereplőket, állítsátok párba őket és mutassátok be őket!

Felhasznált irodalom:

Rajnai László: Vörösmarty Mihály Székesfehérvár: Árgus K. 1999. 137-144. p.

Vörösmarty: Csongor és Tünde, Bp.: Ikon, 1992. (Matúra klasszikusok) 11-12-13. p.

8. A mű színpadi előadás-története

1. Olvassátok el a kijelölt részeket és írjatok vázlatot a legfontosabb eseményekről!
2. Keressetek képeket a különféle előadásokról!
3. Olvassatok fel egy rövid részletet valamelyik korabeli színikritikából!

Felhasznált irodalom:

Ragyognak tettei Tanulmányok Vörösmartyról Székesfehérvár 235-237 p.

Nemeskürty István: Elérhetetlen, tündér csalfa cél... Bp.: Hungarovox K., 1997. 58-60.p.

Vörösmarty: Csongor és Tünde Bp.: Ikon, 1992. (Matúra klasszikusok) 62-63.p.